

وزارت تحصیلات عالی

ریاست پوهنتونها و مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی

پوهنتون جامی

پوهنځی انجینیری

پلان استراتژیک

1401–1397

مقدمه

استفاده از برنامه تعریف شده و مدون در هر اداره که مدعی کار آمدی و بهره وری و رشد و توسعه است، امری ضروری شمرده میشود. پیچیده گی سازمان ها، نیاز به انکشاف برنامه های راهبردی را الزامی میسازد و بدون داشتن پلان راهبردی جامع، سازمان ها هرگز مسیر کاری شان را به درستی در نیافته و با لغزش های فراوان رو برو خواهند شد.

روند های بیرونی سیاسی، ورود تکنالوژی، مسائل اقتصادی، و... از یک طرف، مشکلات درون سازمانی از جانب دیگر، نیاز به برنامه ریزی استراتژیک و راهبردی را بیشتر از پیش میطلبد.

از زمانی که بشر به فردای خود اندیشید، برای آینده هدف تعیین کرد و بدین ترتیب فرآیند برنامه ریزی آغاز شد نظام آموزشی و خاصاً آموزش امور انجینیری، در شرایط کنونی کشور، نسبت به هر عرصه دیگر، برنامه ریزی دقیق و منسجم را میطلبد تا از یک طرف از نظر کمی، کمبود نیروی تحصیلکرده مورد نیاز مرفوع شود و از طرف دیگر، کیفیت خدمات آموزشی نیز بر اساس معیارات حفظ گردد. برنامه ریزی گذر از یک گام به گام بعدی نیست بلکه پروسه ی خلاق است و میتواند پیشتاز تصمیم نهائی چندین مرتبه تغییر و باز بینی گردد.

به صورت خلاصه، برنامه ریزی یعنی انتخاب اهداف درست و انتخاب مسیر، راه، وسیله و روش درست برای دسترسی به اهداف. به عبارت دیگر، در برنامه ریزی، اهداف و اقدامات لازم برای مواجهه با تغییرات و عوامل نامطمئن پیش بینی میشود. برنامه ریزی پروسه است که همه تلاش ها و فعالیت ها را در راستای هدف، راه رسیدن به آن و چگونگی طی مسیر، ترکیب و ادغام میکند. برنامه ریزی ترسیم از شیمای گذشته، برای تصمیم گیری حال جهت رسیدن به اهداف در آینده میباشد.

پلان استراتژیک فاکولته انجینیری، بر اساس پلان استراتژیک 5 ساله پوهنتون جامی (1397-1401) تدوین گردیده و در تلاش است تا با هماهنگی و متابعت از دور نما و اهداف این سازمان، مسیر کاری خویش را تعیین و تعقیب نماید.

پیام ریاست دانشکده انجینیری

بدون شک بزرگ ترین سرمایه های یک جامعه و اساسی ترین نیروی های محرکی که ملت ها را به سمت توسعه، ترقی، پیشرفت و شکوفایی رهبری میکنند قشر تحصیل کرده و دانشمند یک جامعه میباشد. که در شکل گیری و تولید چنین نیرو های پوهنتون ها نقش کلیدی را ایفا می نمایند. درین راستا دانشگاه جامی از بدو تاسیس تا امروز منشاء خدمات بزرگ و چشم گیر در حوزه غرب و سطح کشور عزیز ما افغانستان بوده است. پوهنحی انجینیری پوهنتون جامی منحیث یکی از قدیمترین دانشکده های این دانشگاه بوده که بار آموزش و تربیت قسمت عمده ای از نیرو های فنی مسلکی و متخصص را در بخش های متنوع از جمله سروی، طرح، دیزاین، اجرا، پیمانکاری، مشاوره ای نیروهای کارشناس شرکت های خصوصی، سازمان های بین المللی و ارگان های دولتی بر دوش این پوهنحی بوده است. با در نظر داشت اثرات مثبت فعالیت های تربیتی و تحقیقی این فاکلته در دوران حیاتش و با توجه به امکانات، فضای آموزشی و ظرفیت های ایجاد شده خصوصاً در قسمت های کدر های علمی و اداری، امکانات آموزشی و پژوهشی، و تجهیزات آزمایشگاهی امید برا آنست که در آینده نزدیک شاهد توسعه و ایجاد دوره های تحصیلات تکمیلی به سویه ماستری و دیپارتمنت های جدید در دوره های لسانس و به تبع آن گسترش فعالیت های تحقیقاتی در این پوهنحی باشیم.

اعضای کدر علمی و اداری برجسته از باب تجربه و درجه تحصیل، حضور پررنگ فارغان این دانشکده در بخش های خصوصی و دولتی، مشارکت اعضای کدر علمی در سمینار ها و برنامه های تخصصی مدیا، وجود فضاهای آموزشی آزمایشگاهی و کارگاه های علمی، ادامه تحصیل و قبولی فارغان این دانشکده در مقاطع ماستری و داکتری بیان گر پتانسیل و ظرفیت های قابل ملاحظه درین دانشکده بوده و نشان دهنده آینده درخشش این پوهنحی در توسعه، آبادی و ترقی حوزه غرب و کشور عزیز مان می باشد. قابل ذکر است که تمام این دست آورد ها متعلق به موسسین دانشگاه جامی، هیات رهبری این پوهنتون، کدر علمی و اداری دانشکده انجینیری، محصلین عزیز این دانشکده و کارمندان تخنیکی اداری لوجستیکی و خدماتی دانشگاه جامی بوده و می باشد.

سربلند و پیروز باشید

انجینیر غلام رسول سروری

رئیس دانشکده انجینیری

مراومه پوهنتون جامی

چشم انداز پوهنتون جامی:

پوهنتون جامی به عنوان یکی از پیشتازترین دانشگاه های خصوصی در کشور، نقش کلیدی در تربیه کادر های متخصص و مسلکی و تقدیم آنها به جامعه، ایفا مینماید. با تلاش مدیران این نهاد، ما انتظار داریم تا جایگاه این پوهنتون در صدر جدول دانشگاه های خصوصی کشور، تحکیم یابد.

رسالت پوهنتون جامی:

آموزش و تربیه منابع انسانی متخصص و مسلکی به هدف توسعه اجتماعی - اقتصادی و افزایش درآمد از طریق انکشاف مدیریت سازمانی، ظرفیت سازی علمی و ارائه خدمات آموزشی و تحصیلی با کیفیت.

ارزش های پوهنتون جامی:

- رعایت و تحکیم ارزش های اسلامی و ملی؛
- تحکیم وحدت ملی و رشد همدیگر پذیری؛
- مسئولیت پذیری و پاسخگو بودن به انتظارات برحق جامعه؛
- احترام به آزادی اندیشه و بیان؛
- توجه به حاکمیت قانون و تمرکز بر شاخصه های حکومتداری خوب؛
- ایجاد محیط پویا و فضای دانش محور و آموزنده برای محصلین و اعضای کدر علمی؛
- مدیریت و رهبری سالم و موثر؛

تاریخچه پوهنهی انجینیری پوهنتون جامی:

دانشگاه جامی به عنوان نهاد علمی و اکادمیک در ماه حمل سال 1390 خورشیدی جواز موافقت تاسیس دانشکده انجینیری را از وزارت تحصیلات عالی افغانستان کسب نمود. در بهار سال 1390 خورشیدی اولین گروه دانشجویان در دانشکده انجینیری پذیرش گردیده و در حال حاضر بیش از 100 دانشجو در مقطع لیسانس در این دانشکده مشغول تحصیل هستند.

کاریکولم درسی این دانشکده مطابق استندردهای ملی و بین المللی بوده و سازگار با شرایط کشور میباشد و به گونهی نظری و عملی تدریس میشود. تدریس عملی مضامین در لابراتوارها و همچنان در ساحات بیرون از دانشگاه به پیش برده میشود. هر سمستر شانزده هفته درسی را در برگرفته بعد از تکمیل شانزده هفته در ظرف سه هفته امتحانات پایان سمستر برگزار میگردد امتحانات مضامین بشکل تحریری صورت گرفته که شامل امتحانات صنفی، وسط سمستر و نهائی میباشد، و نتایج فعالیتهای تحصیلی دانشجویان چون نمرات وسط سمستر، کنفرانسها، پروژه های صنفی و نمرات اخذ شده آخر سمستر انعکاس مییابد.

ترویج فرهنگ ارزیابی و ارزش گذاری به نتایج آن، رعایت کورس پالیسی، داشتن پلان های ماهوار و هفته وار،

تدریس نظری و عملی و تطبیق برنامه درسی در هر سمستر، تدویر سمینارهای علمی، و برگزاری بموقع جلسات شورای علمی، اساتید و دیپارتمنت بخشی از فعالیت های این دانشکده است.

این دانشکده دارای ساختمان معیاری تدریسی و صنوف درسی مجهز با وسایل گرما و سرما و تکنولوژی نوین روز بوده و همچنان دارای لابراتوارهای فعال میباشد که محصلان در آن جنبه های عملی دروس نظری را تمرین مینمایند. محصلین این دانشکده بصورت مداوم و طبق تقسیم اوقات ذریعه سرویس دانشگاه بطور منظم جهت کار عملی و فراگیری دروس عملی سروی به ساحات منتقل میشوند.

کمپیوتر لب، کتابخانه غنی و انترنت قوی در کتابخانه جهت دسترسی محصلان به سایت های علمی تحقیقی نیز جزء امکانات این دانشکده است همچنان دانشکده انجینیری جهت اجرای فعالیتهای مربوط در راستای ارتقای کیفیت دارای هشت کمیته فرعی در سطح دانشکده میباشد هر کمیته متشکل از رییس و اعضا بوده و جلسات کمیته ها بصورت ماهوار و حسب ضرورت تدویر مییابد.

لابراتوارها

لابراتوارهای فعال دانشکده انجینیری عبارتند از

- ↖ لابراتوار کامپیوتر، برای تمام برنامه انجینیری (Engineering Computer Lab)
- ↖ لابراتوار خاک (Soil Lab)
- ↖ لابراتوار سروی (Surveying Lab)
- ↖ لابراتوار سمنت (Cement Lab)
- ↖ لابراتوار آب (Water lab)
- ↖ لابراتوار سنگ و جغل (Rock and Aggregate Lab)
- ↖ لابراتوار کانکریت ((Concrete Lab
- ↖ لابراتوار قیر (Bitumen Lab)
- ↖ لابراتوار سرک سازی (Highway Engineering Lab)
- ↖ لابراتوار تهداب (Foundation Lab)
- ↖ لابراتوار فیزیک (Physics Lab)
- ↖ لابراتوار کیمیا (Chemistry Lab)

کمیته های فعال دانشکده انجینیری

- ↖ کمیته تضمین کیفیت
- ↖ کمیته ارزیابی کاریکولم و نصاب
- ↖ کمیته بررسی لکچرنوت ها
- ↖ کمیته تحقیق
- ↖ کمیته فرهنگی
- ↖ کمیته نظم و دسپلین
- ↖ کمیته پالیسی و پلان
- ↖ کمیته امتحانات

امور رهبری دانشکده انجینیری توسط ریاست دانشکده، آمریت دیپارتمنت، مدیریت تدریسی آن موفقانه به پیش برده میشود و دروس نظری توسط 20 تن از استادان به سوبه‌های دکتری و ماستری تدریس میگردد. مدت تحصیل در دانشکده انجینیری دیپارتمنت سیول چهار سال میباشد.

مراومه پوهنځی انجینیري

چشم انداز (Vision):

دانشکده انجینیري دانشگاه جامی با ارائه دانش برتر تخصصی در تربیه کدر های متخصص و مسلکی و تلاش کدر اداری و اکادمیک این نهاد علمی، امید برآن دارد تا در بالاترین رتبه بین پوهنځی های انجینیري پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی افغانستان قرار گیرد.

رسالت (Mission):

پوهنځی انجینیري با تولید و نشر علم، ارتقای کمی و کیفی دانش انجینیري، تربیه نیروی انسانی متخصص، مسلکی و متعهد، در جهت آبادانی کشور، توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، با تاکید بر دانش و فناوری های عصری، فعالیت مینماید.

ارزش ها (Values):

- پایبندی به ارزش های اسلامی و ملی
- ارج نهادن به وحدت ملی، همگرایی، آزادی اندیشه و بیان
- اعتقاد به خلاقیت و نوع آوری جهت حصول رضایت سایر ذینفعان
- ارج نهادن به کار همکاران و محصل مداری
- مسئولیت پذیری بر مبنای مدیریت و رهبری سالم
- رشد یاد گیری همکاری و کار گروهی و تیمی

اهداف و مقاصد (Goals):

1. ارتقای ظرفیت اساتید پوهنځی از طریق عقد تفاهم نامه های مختلف
2. آموزش و پرورش نسلی متعهد، متخصص و مسلکی به منظور بازسازی های عمرانی و رفع نیازمندی های اجتماعی
3. داشتن نقش برجسته و فعال در بازسازی و توسعه کشور از طریق آموزش کدرهای متخصص
4. رفع نیازمندی های روز کشوری از طریق تاسیس دیپارتمنت های جدید
5. ارتقای کمی و کیفی دانشکده از طریق گسترش برنامه های علمی و تحقیقاتی
6. توسعه لابراتوار های مورد نیاز دانشکده انجینیري به منظور استفاده محصلین و ارائه خدمات به جامعه
7. ارائه مشاوره های علمی-تخنیکی و انجینیري به ادارات دولتی، موسسات خصوصی و افراد
8. تهیه و جمع آوری نورم های ملی و بین المللی به منظور استفاده در نهادهای علمی و اجتماعی
9. آماده سازی محصلین جهت ورود به بازار کار از طریق برنامه های فنی و حرفوی موثر
10. فراهم نمودن زمینه های ادامه تحصیل برای فارغان این دانشکده به دانشگاه های ملی و بین المللی

وضعیت موجوده پوهنځی انجینیرۍ

تشکیلات و نیروی انسانی

این پوهنځی از بدو تاسیس تا حال با یک دیپارتمنت (انجینیرۍ ساختمانی یا سیول) به فعالیت خویش ادامه میدهد تا جوانان علاقمند این رشته را تحت پوشش خویش قرار دهد.

در حال حاضر تشکیلات این پوهنځی شامل ریاست پوهنځی، آمریت دیپارتمنت سیول، مدیریت تدریسی، مدیریت لابراتوارها، کمیته تضمین کیفیت، کمیته نظم و دسیپلین، کمیته تحقیقات علمی، کمیته امور فرهنگی و تحقیقات، کمیته پلان گذاری استراتژیک، کمیته انکشاف کاریکولم و کمیته جندر است، که تمام وقت مطابق لایحه وظایف در جهت ارتقاء پوهنځی فعالیت می نمایند .

اعضای کادر علمی پوهنځی انجینیرۍ

در حال حاضر پوهنځی انجینیرۍ دارای ۲۰ نفر کادر علمی با درجه های علمی دکترا ۳ نفر، ماستر ۱۴ نفر و همچنان سه نفر در حال سپری نمودن دوره ماستری میباشند. بیشتر استادان این پوهنځی تجربه کاری خوبی در بخش های مختلف رشته های انجینیرۍ را دارا می باشند. مشخصات تفصیلی اساتید پوهنځی انجینیرۍ قرار ذیل می باشد.

تحلیل سوات

تجزیه و تحلیل محیط پوهنچی و پوهنتون جامی

شناسایی و شناخت محیط بیرونی و درونی سازمان، یکی از عمده ترین مراحل اساسی و اصلی در تدوین پلان استراتژیک میباشد. در این مرحله فرصت‌ها و تهدیدهای محیط بیرونی که شامل محیط دولتی، قانونی و سیاسی؛ اقتصادی؛ اجتماعی و فرهنگی و تکنولوژی میباشد شناسایی شده و اولویت هر یک بر اساس میزان تاثیر گذاری بر سازمان تعیین می گردد، و هم چنان به شناسایی عوامل تاثیر گذار درونی سازمان یعنی قوت‌ها و ضعف‌های پوهنچی به عنوان جزئی از پوهنتون جامی می پردازیم تا به اساس شناسایی این عوامل بتوانیم سوات انالیز این پوهنچی را انجام داده و به نتیجه مطلوب که همانا یافتن جایگاه حقیقی پوهنچی انجینیری با در نظر داشت عوامل فوق است نایل شویم؛ و بر اساس اطلاعات بدست آمده استراتژی پنج ساله بعدی پوهنچی را تعیین نمایم. به منظور شناخت بهتر عوامل بیرونی و درونی، باید محیط ماحول را بررسی و شناسایی نمایم. در راستای تدوین پلان استراتژیک مراحل زیر انجام خواهد یافت شده است:

مرحله اول: بررسی قانون اساسی و پالیسی های کلان دولت افغانستان

مرحله دوم: بررسی پلان استراتژیک وزارت تحصیلات عالی افغانستان

مرحله سوم: بررسی پلان استراتژیک پوهنتون جامی

مرحله چهارم: شناسایی و تحلیل نیازها و انتظارات ذینفعان

مرحله پنجم: شناسایی عوامل تاثیر گذار بیرونی و درونی بر سازمان

مرحله اول: بررسی قانون اساسی و پالیسی های کلان دولت افغانستان

در این بخش قانون اساسی و پالیسی‌ها کلان دولت افغانستان به منظور شناسایی فرصت‌ها و تهدیدها محیط خارجی مورد بررسی قرار گرفته است که به صورت ذیل تشریح می گردد.

قانون اساسی افغانستان

در قانون اساسی افغانستان بر روند و گسترش حوزه معارف و تحصیلات عالی تاکید صورت گرفته است و بیان شده است که دولت، سرمایه‌گذاری‌ها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق، حمایت و مصونیت آن‌ها را تضمین می نماید. اگر چه در قانون اساسی ذکر گردیده، تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجه لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی به صورت رایگان از طرف دولت تأمین می گردد ادامه تحصیل دهند ولی از آنجائیکه دولت توانایی و امکانات ارائه خدمات تحصیلی را برای عموم اتباع ندارد در ماده

دیگر گفته شده اتباع افغانستان می توانند به اجازه دولت به تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمایند.

مرحله دوم : بررسی پلان استراتژیک وزارت تحصیلات عالی افغانستان

در این بخش پلان استراتژیک وزارت تحصیلات عالی افغانستان به منظور شناسایی فرصت‌ها و تهدیدها محیط خارجی مورد بررسی قرار گرفته است که به صورت ذیل تشریح می گردد.

پلان استراتژیک وزارت تحصیلات عالی

وضعیت فعلی

در حالیکه 63 فیصد بودجه که در پلان استراتژیک اول برای ترمیم، بهبود و گسترش زیربناها درخواست گردیده بود، مکمل به دست نیامد. این امر باعث شده است تا کمبود شدید در زیر بنا باقی مانده و نیاز مبرم به طرح برنامه های مهم جدید زیربنا در جریان تطبیق پلان استراتژیک دوم مطرح باشد. نبود مقدار کافی زیرساختها دلیل عمده محدودیت در کیفیت و یکی از موانع بزرگ بر سر راه دسترسی بیشتر به تحصیلات عالی بوده است. بحث های داخلی با دولت و منابع کمک دهنده در مورد نیاز به بهبود و گسترش زیربناها برای پنج سال آینده صورت گرفته است. نیازهای عمومی گسترده بوده و تقریباً مشمول هر نهاد تحصیلی می گردد. این نیازها عبارتند از :
ضرورت به تعمیرهای برای تدریس، به ویژه لابراتوارها، صنوف درسی بزرگتر، لابراتوارها برای تحقیقات علمی با تجهیزات لازم آن، اتاقها برای دفاتر اعضای کادر علمی. کمبود جای برای لیلیه دختران مانع بزرگی را بر سر راه افزایش تعداد زنان در تحصیلات عالی تشکیل داده است. نیازهای دیگری در بخش زیربناها شامل جای برای کار عملی، شفاخانه های تدریسی، کلینیکهای حیوانی، فارمهای زراعتی، لابراتوارهای کمپیوتر، ورزشگاه های زنان و مردانه، توسعه کتابخانه ها، جای برای ادیتوریم ها و تجهیزات آن میگردد .

چالشها

1. پایین بودن سویه تحصیلی عده ای از اساتید
2. کمبود استادان مسلکی در بخش های مختلف
3. کمبود زیربناها (تعمیرهای تدریسی واداری، ادیتوریم ها، لیلیه ها، لابراتوارها، کتابخانه ها، شفاخانه های کادری، مراکز و فارم های تحقیقاتی، زیربنای تکنولوژی معلوماتی، کافی تریا ها و مکان های ورزشی)
4. نبود نصاب درسی معیاری در تعدادی از رشته های تحصیلی
5. کمبود تجهیزات آموزشی و اداری
6. نا کافی بودن میزان تخصیص بودجه مورد ضرورت در تناسب با بودجه ملی
7. محدود بودن ظرفیت پذیرش محصلان وعلاقه مندی تمام فارغان مکاتب به تحصیلات عالی
8. عدم موجودیت تفکیک رشته ها در معارف و سوق تمام فارغان مکاتب به تحصیلات عالی

برای بهبود کیفیت سیستم تحصیلات عالی به عنوان لازمه‌ای رشد و پویایی اقتصاد کشور اتفاق نظر وجود دارد. تحصیلات عالی بازتاب دهنده دیدگاه، اهداف و مقاصد وزارت تحصیلات عالی برای آینده است. اهداف موجود در پلان استراتژیک وزارت تحصیلات عالی به دو دسته تقسیم می‌شود: اهداف وزارت تحصیلات عالی در سطح ملی و اهداف وزارت تحصیلات عالی در سطح نهادها.

اهداف در سطح ملی

1. رهبری و اداره یک سیستم کثرت‌گرا و هماهنگ تحصیلات عالی به شمول پوهنتون‌های دولتی و خصوصی، انستیتوت‌ها و کالج‌ها؛

2. پاسخ‌دهی به نیازهای آموزشی و خواسته‌های افراد از طریق انکشاف توانایی‌های فکری آنان در زندگی؛

3. برآورده ساختن نیازهای انکشافی جامعه و ارائه نیروی کار مجهز به دانش و تخصص موردنیاز، با در نظر داشت شایستگی‌ها و تخصص لازم برای رشد و بالندگی اقتصاد پیشرفته و دست‌یابی به این هدف، وزارت تحصیلات عالی نیازهای ملی در این زمینه را ارزیابی خواهد نمود.

4. بهبود کیفیت نهادهای تحصیلات عالی مطابق با معیارهای بین‌المللی به عنوان معیارهای درازمدت.

5. افزایش دسترسی به تحصیلات عالی از طریق طرح یک سیستم تحصیلات عالی سازگار و با کیفیت عالی. با در نظر داشت قانون، این امر میتواند شامل تحصیلات عالی باز و از راه دور، صنایع نوپدید و برنامه‌های تابستانی و شبانه نیز باشد.

6. ایجاد یک سیستم اعتباردهی و تأمین کیفیت در راستای حصول اطمینان از کیفیت نهاد و برنامه‌ها، ارتباط ملی و منطقه‌ای و نیز پویایی و اعتبار بین‌المللی.

7. ارائه و تسهیل ظرفیت تحقیقاتی برای پیشرفت دانش و انجام فعالیت‌های تحقیقاتی در راستای پیشرفت تکنولوژیک و انکشاف اجتماعی.

8. تأمین وجوه مالی به شیوه پایدار و برابر در راستای حصول اطمینان از کیفیت تحصیلات عالی از طریق هزینه‌های مشترک. برای رسیدن به این هدف، وزارت تحصیلات عالی تلاش مینماید تا از طریق ایجاد تغییرات در پالیسی تحصیلات عالی، زمینه‌های این امر را برای نهادهای تحصیلات عالی فراهم سازد، تا بتوانند فعالیت‌های تشبثاتی را انجام داده، بنیادهایی را ایجاد نموده و از نهادهای مختلف به شمول دولت، بنگاه‌های تجاری، در صورت امکان از محصلان، تمویل‌کنندگان، تشبثات، تولیدات و سایر منابع، وجوه مالی بدست آورند.

9. حقوقی ساختن اصل استقلال نهاد های تحصیلات عالی تا نهادهای مذکور توان ایجاد منابع و گسترش آن را داشته باشند و بتوانند تشبثات اکادمیک خود را به نحو مطلوب اداره نمایند. این استقلال در حوزه‌های سابدی به دولت، محصلان و سایر نهادهای ذیربط اعمال می‌گردد.

10. پرنمودن خلأهای موجود در تحصیلات عالی، در دیگر کشورها کالج های مخصوص برای ارائه برنامه های تخصصی، بعد از دوره لیسه ایجاد میگردند. این برنامه های کوتاه مدت راه اندازی می شوند در عرصه های مانند ساینس، ریاضیات، لسان ها، علوم کمپیوتر؛ آموزش های سطح متوسط در تجارت، حرفه هایی مانند قضا، دوا سازی، طب و کمپیوتر ساینس؛ ایجاد فرصت های لازم برای کسانی که کورس های مقدماتی در سطح پوهنتون ها که پس از سپری کردن آنها مدرک دیپلوم AA به محصلان اعطاء می گردد، ایجاد فرصت هایی برای آموزش دراز مدت، و آموزش های عالی تکنیکی ویژه صنایع یا تجارت های خاص. لازم به یادآوری است که کریدت این کالج ها قابل انتقال به پوهنتون ها خواهد بود.

11. طرح یک سیستم کریدت برای افغانستان، پس از بازنگری نصاب تحصیلات عالی که هم اکنون در جریان است، سبب تسهیل انتقال بین نهادهای تحصیلات عالی گردیده و به محصلان اجازه میدهد تا بتوانند کار کنند و کریدت های خود را طی چندین سال تکمیل نمایند. هم چنین معقول سازی و بهبود قابلیت قیاس دوره های تحصیلی در میان نهادهای تحصیلات عالی از دیگر مسایلی میباشد که بر اساس سیستم کریدت صورت خواهد گرفت .

اهداف در سطح نهادها

1. مدرنیزه کردن و ارتقای نهادها در سطحی که تفکیک و وضاحت در نقش های مدیریتی رونما شده و اداره به صورت همکار و هم آهنگ فعالیت داشته باشد .
2. ارائه برنامه های مرتبط و باکیفیت اکادمیک که جوابده نیازهای ملی و منطقوی بوده و در سطح بین المللی توان رقابت را داشته باشند .
3. طرح یک سیستم جامع برای ترفیع و همچنان تشویق بر مبنای اصول شایسته سالاری و ارزیابی دقیق فعالیت های اعضای کادر علمی پوهنتون ها به شمول ارزیابی تدریس، تحقیق و ارائه خدمات علمی توسط آنها از طریق ارزیابی گروهی.
4. ایجاد یک فضای اکادمیک که در آن بحث و تبادل نظر، پرسش نقادانه و انتقاد سازنده ملاک های شایع و پذیرفته شده باشند .
5. تربیه محصلان به مثابه شهروندان روشن فکر، مسئول و منتقد، دارای ظرفیت لازم و اندیشه های مبتنی بر اساس تعهد اجتماعی، بردباری و احترام متقابل .
6. بهبود کیفیت تدریس و فراگیری و حصول اطمینان از این امر که تحصیل جوابده نیازهای تحصیلی در زمینه های ملی و منطقوی می باشند .

7. رشد کادر علمی و کارمندان اداری تحصیلات عالی از طریق ارائه فرصت‌های تحصیلی بالاتر، کورس‌های کوتاه مدت، بازدیدهای متقابل و ایجاد فرهنگ آموختن مداوم.
8. انکشاف فرهنگ تحقیق در پوهنتون‌های کشور جهت انجام تحقیقات هدفمند و مرتبط، جهت شناخت و راه حل‌یابی برای مشکلات و چالش‌های بیشماری که کشور با آن مواجه می‌باشد.
9. طرح برنامه‌های ماستری و دکترا در پوهنتون‌های جامع تحقیقاتی، در صورتی که کادر علمی واجد شرایط داخلی دارای درجات علمی مناسب برای آموزش وجود داشته باشد، و یا استادان واجد شرایط خارجی را بتوان برای تدریس این دوره‌ها استخدام نمود. در این زمینه، وزارت تحصیلات عالی در نظر ندارد که بیشتر از پنج الی شش پوهنتون را در دراز مدت اجازه بدهد که چنین دوره‌هایی را عرضه نمایند.
10. ایجاد همکاری میان نهادهای تحصیلات عالی داخلی، منطقوی و بین‌المللی.
11. داشتن مسئولیت اجتماعی از طریق تعامل و انکشاف تخصص و ایجاد زیر بناهای لازم برای نهادهای تحصیلات عالی جهت خدمت به کشور.

برنامه‌ها

تحصیلات عالی دو برنامه گسترده را در حوزه فعالیت‌های خود مد نظر دارد. این برنامه‌ها عبارت از مجموعه فعالیت‌هایی است که مرتبط با اهداف، مقاصد، تطبیق استراتژی، مسایل مالی، منابع بشری و فیزیکی، شاخص‌ها و چهارچوب نظارت و ارزیابی می‌باشد.

▪ برنامه اول

تعلیم و آموزش فارغ التحصیلان ورزیده در راستای تأمین نیازهای انکشاف اجتماعی و اقتصادی افغانستان، ارتقای سطح تدریس، تحقیق، فراگیری و تشویق عرضه خدمات به جامعه و مردم افغانستان.

▪ برنامه دوم

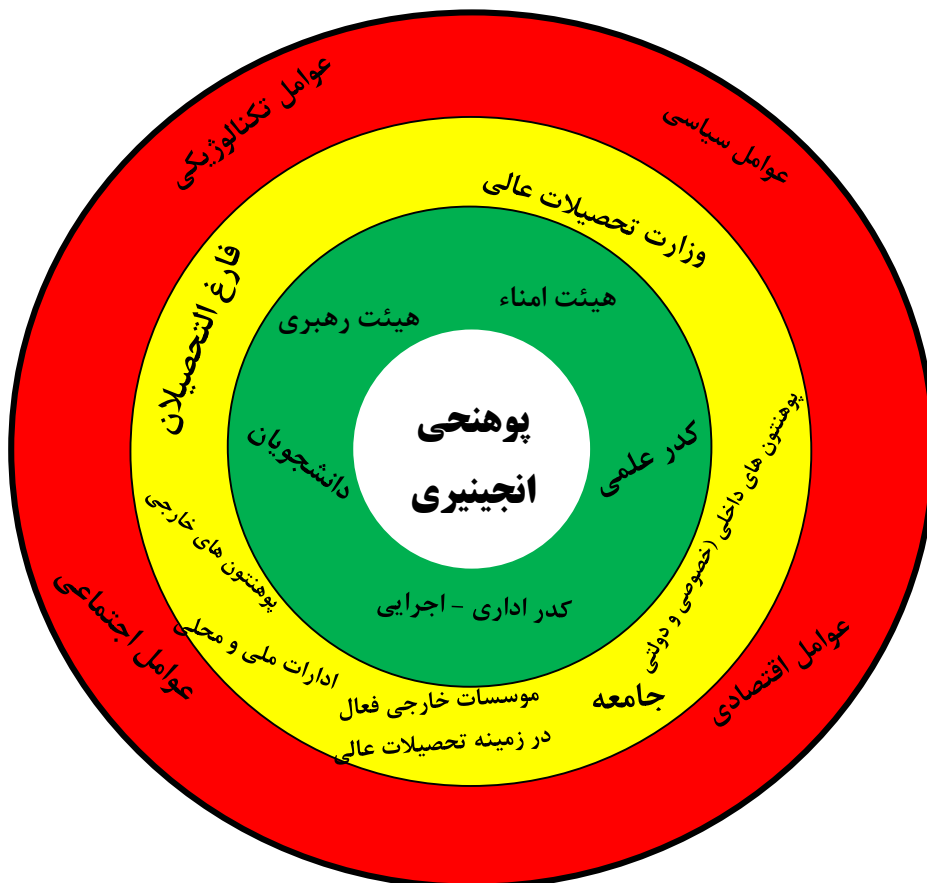
رهبری و اداره یک سیستم منسجم و هماهنگ تحصیلات عالی به شمول پوهنتون‌ها، انستیتوت‌ها و کالج‌ها به منظور ارائه تحصیلات عالی با کیفیت.

در شکل ذیل ذینفعان پوهنچی انجینیری دانشگاه جامی، در سه محیط کلان، محیط رقابتی و محیط داخلی تقسیم بندی و نشان داده شده است.

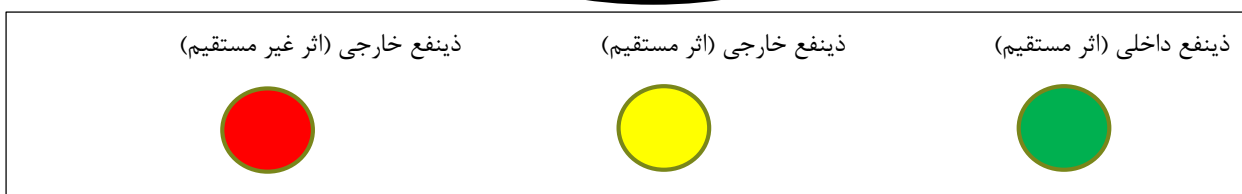
محیط داخلی	محیط رقابتی	محیط کلان
<ul style="list-style-type: none"> منابع مالی منابع انسانی و نیروی انسانی آموزش و تحقیق رهبری و مدیریت استراتژی ها 	<ul style="list-style-type: none"> مشتریان رقبا سازمان های مافوق سازمان های همکار کالا یا خدمات 	<ul style="list-style-type: none"> عوامل سیاسی P عوامل اقتصادی E عوامل اجتماعی S عوامل تکنالوژی T

ذینفعان پوهنچی انجینیری پوهنتون جامی

جدول (3)

شکل (1)

وزارت تحصیلات عالی افغانستان
ریاست پوهنتونها و مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی
ریاست پوهنتون جامی
پوهنځی انجینیری
 فرم تحلیل داده ها ((SWOT))

شماره مسلسل	شماره	نوع یت	عوامل خارجی	ضریب	رتبه	امتیاز	مجموع امتیازها
1	1	فرصت ها	ظرفیت کم پذیرش جدیدالشمولان در نهادهای تحصیلات عالی دولتی	0.06	3.954	0.2372	2.61
2	2		موقعیت استراتژیک ولایت هرات و سرمایه گذاری دولت در پروژه های زیر بنایی ولایت هرات	0.037	4.125	0.1526	
3	3		موجودیت پوهنتون هرات به عنوان پوهنتون مادر و امکان استفاده از تجارب و ظرفیت های آن	0.017	3.956	0.0673	
11	1	تهدیدها	عدم امنیت در اکثر مناطقی که پروژه در آن کار میشود	0.059	2.156	0.1272	
12	2		نداشتن سیستم رتب و درجه ی علمی و عدم ترفیع اساتید در نهادهای تحصیلات عالی خصوصی	0.028	2.569	0.0719	
13	3		خروج افراد سرمایه دار و همچنان فرار مغزها	0.018	2.369	0.0426	
14	4		افزایش نرخ بیکاری و فقر در کشور	0.07	2.654	0.1858	

عوامل تاثیر گذار داخلی بر فعالیت های پوهنحی انجینیری

در این بخش تلاش گردید تا پوهنحی انجینیری از منظر داخلی مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد و عوامل تاثیر گذار داخلی بر فعالیت های پوهنحی یعنی (قوتها و ضعفها) دانه شگاه شناسایی شود که به همین منظور بعد از همفکری و همیاری هیئت رهبری برای هر کدام از عوامل داخلی یعنی قوتها 10 شاخصه و برای ضعفها 10 شاخصه تعیین شد، که قرار زیر اند:

وزارت تحصیلات عالی افغانستان
ریاست پوهنتونها و مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی
ریاست پوهنتون جامی
پوهنځی انجینیرۍ
فرم تحلیل داده ها (SWOT)

مجموع امتیازها	امتیاز	رتبه	ضریب	عوامل داخلی	نوعیت	شماره	شماره مسلسل
2.60	0.222	3.706	0.06	مدیریت سالم در سطح دانشکده	قوت ها	1	1
	0.212	3.529	0.06	معرفی نمودن اساتید به دوره های ماستری و دوکتورا		2	2
	0.151	3.765	0.04	صنوف معیاری و مجهز به وسایل درسی و تکنالوژی		3	3
	0.139	3.471	0.04	ایجاد سهولت برای محصلان با استفاده از وسایل و تکنالوژی های جدید مانند سیستم پرتال دانشجویی و سیستم آنلاین تدریس		4	4
	0.081	1.353	0.06	کمبود کدر متخصص دایم	ضعف ها	1	11
	0.074	1.471	0.05	نداشتن کمپس دایمی		2	12
	0.113	1.412	0.08	کمبود دوره های کارآموزی مناسب و مؤثر برای محصلین		3	13
	0.046	1.529	0.03	نداشتن مقطع تحصیلی بالاتر از لیسانس		4	14
	0.068	1.706	0.04	پایین بودن تعداد محصلین جذب شده در هر سمستر نسبت به توانایی های بالفعل و بالقوه فاکولته		5	15

تحليل موقعيت پوهنحي انجينيرو

جدول امتيازات محاسبه شده براي محيط داخلي و محيط خارجي

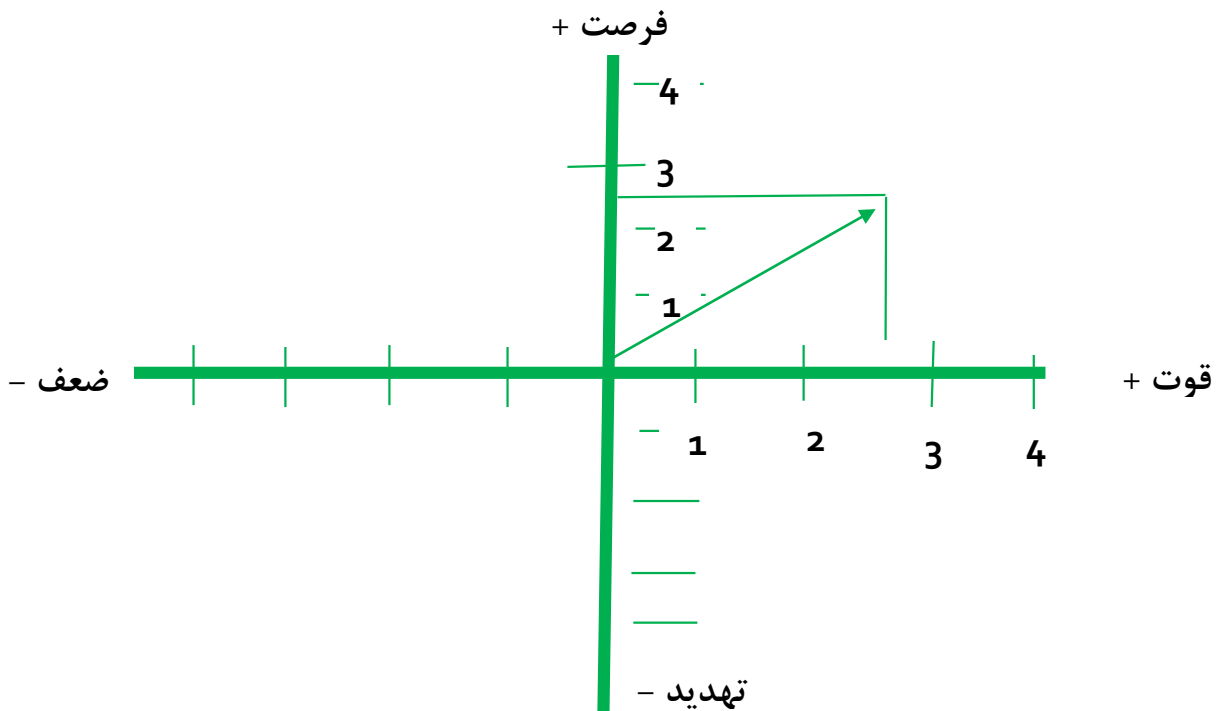
امتياز نهايي	تحليل محيطي
۲,۶۱	ارزيابي عوامل داخلي IFE
۲,۶۰	ارزيابي عوامل خارجي EFE

جدول (۸)

طوريكه در گراف زير ارائه ميگردد موقعيت استراتيژيك پوهنحي انجينيرو نظر به تحليل (SWOT) قرار ذيل

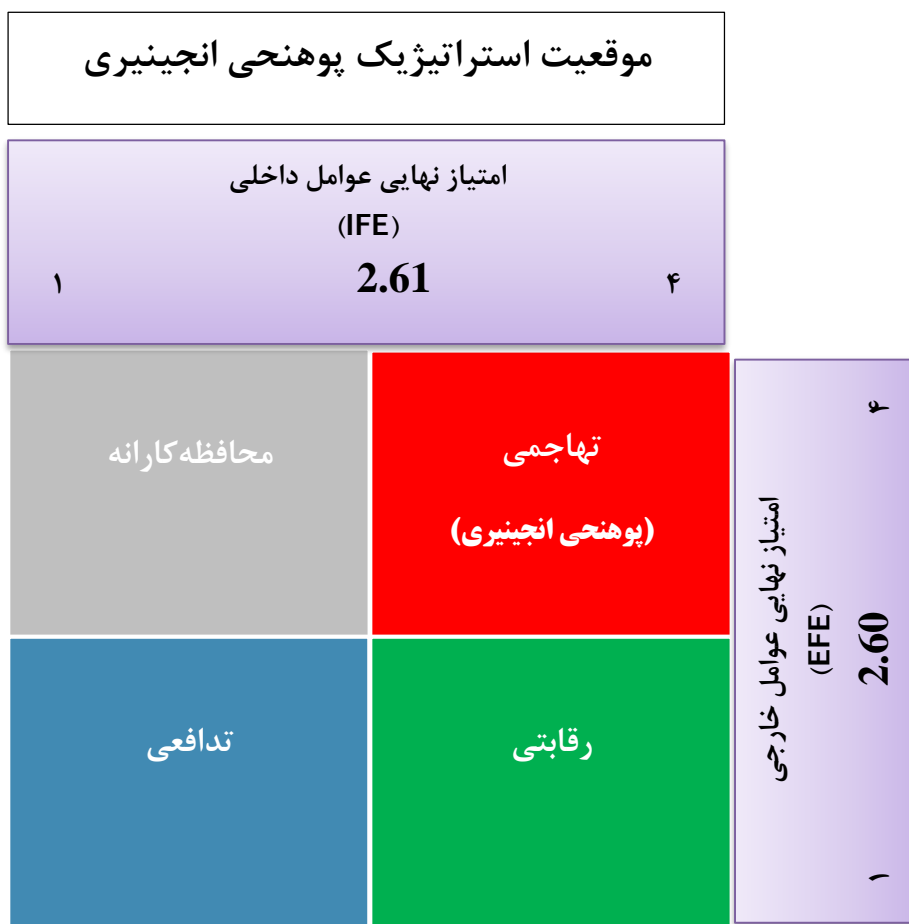
است:

موقعيت استراتيژيك پوهنحي انجينيرو پوهنتون جامي

شكل (۲)

تعیین استراتژی پوهنحی انجینیری بر اساس ساحه معین شده در گراف

شکل (3)

اولویت بندی استراتژی های پوهنحی انجینیری

شماره استراتیژی	عنوان استراتیژی	نمره جذابیت استراتیژی
استراتیژی 4	اخذ جواز و ایجاد دوره ماستری	3.03
استراتیژی 1	جذب و افزایش تعداد دانشجویان	2.945
استراتیژی 3	استخدام و افزایش تعداد استادان دایمی و کارمندان	2.78
استراتیژی 9	ایجاد دوره های کارآموزی برای دانشجویان	2.57
استراتیژی 6	قرار دادهای طولانی مدت با اساتید دایمی و کارمندان	2.535
استراتیژی 5	معرفی اساتید و کارمندان به دوره های ماستری و دکتورا	2.225
استراتیژی 8	ایجاد دوره های آموزش و ارتقای ظرفیت پرسونل	2.195
استراتیژی 2	اخذ اعتبار از وزارت تحصیلات عالی	1.67
استراتیژی 7	حمایت از تالیف و ترجمه کتب و مقالات	1.62

جدول (9)

بعد از تجزیه و تحلیل نقاط قوت، ضعف و همچنین فرصت ها و تهدید ها، بر اساس روش QSPM استراتیژی های پوهنتون تعیین و اولویت بندی گردید. تعداد 9 استراتیژی برای پوهنحی انجینیری بر مبنای اولویت قرار ذیل تنظیم گردید:

1. اخذ جواز و ایجاد دوره ماستری
2. جذب و افزایش تعداد دانشجویان
3. استخدام و افزایش تعداد استادان دایمی و کارمندان
4. ایجاد دوره های کارآموزی برای دانشجویان
5. قرار دادهای طولانی مدت با اساتید دایمی و کارمندان
6. معرفی اساتید و کارمندان به دوره های ماستری و دکتورا
7. ایجاد دوره های آموزش و ارتقای ظرفیت پرسونل
8. اخذ اعتبار از وزارت تحصیلات عالی
9. حمایت از تالیف و ترجمه کتب و مقالات

اهداف و مقاصد پوهنحی انجینیری بر مبنای اهداف پوهنتون جامی

خلاصه اهداف:

- .I** تحقیق و آموزش با کیفیت
- .II** کسب عواید و افزایش درآمد
- .III** استفاده از تکنالوژی و انکشاف مدیریت سازمانی
- .IV** توسعه فعالیت های بین المللی و ظرفیت سازی علمی
- .V** گسترش نقش پوهنتون در انکشاف جامعه

پلان عملیاتی پلان استراتژیک پوهنحی انجینیری

ملاحظات	سال ها					فعالیت	شماره
	1401	1400	1399	1398	1397		
						افزایش تعداد استادان و کارمندان دایمی	1
						معرفی استادان به دوره های ماستری و دکترا	2
							3
							4
							5
							6
							7
							8
							9
							10
							11
							12
							13
							14
							15
							16
							17
							18
							19
							20
							21
							22
							23
							24
							25
							26
							27
							28
							29
							30